

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2023 m. rugpjūčio 8 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Alės Bukavinienės, Virgilijaus Grabinsko (kolegijos pirmininkas) ir Jūratės Varanaukaitės, susipažinusi su 2023 m. liepos 27 d. paduotu **ieškovės S. S.-Z.** kasaciniu skundu dėl Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. balandžio 27 d. nutarties peržiūrėjimo

n u s t a t ė:

Ieškovė kreipėsi į teismą, prašydama: įpareigoti atsakovę uždaryti akcinę bendrovę (toliau – ir UAB) „Kevin EU“ ir atsakovą T. T., kaip UAB „Kevin EU“ generalinį direktorių, per 10 kalendorinių dienų nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos inicijuoti įrašų UAB „Kevin EU“ akcininkų, nematerialių akcijų savininkų, asmeninės vertybinių popierių sąskaitose dėl 24 000 vnt. UAB „Kevin EU“ nematerialių paprastųjų vardinių akcijų savininko pasikeitimo iš T. T. į S. S.-Z., atlikimą bei įpareigoti atsakovus pateikti duomenis apie UAB „Kevin EU“ akcininkus UAB „Kevin EU“ vertybinių popierių sąskaitos tvarkytojui; arba priteisti S. S.-Z. iš T. T. 12 000 000 Eur nuostolių ir 5 proc. dydžio procesines palūkanas nuo priteistos sumos nuo bylos iškėlimo teisme dienos iki teismo sprendimo visiško įvykdymo bei patirtas bylinėjimosi išlaidas. Atsakovas priešieškiniu teismo prašę priimti atskirąją nutartį ir kreiptis į prokurorą informuojant apie ieškovės galimai padarytas nusikalstamas veikas; pripažinti ieškovės ir atsakovo sudarytą akcijų pirkimo – pardavimo sutartį dėl 24 000 paprastųjų vardinių nematerialiųjų UAB „Kevin EU“ akcijų pardavimo negaliojančia nuo sudarymo momento. Vilniaus apygardos teismas 2023 m. sausio 31 d. nutartimi ieškovės ieškinį bei atsakovo priešieškinių palikų nenagrinėtus. Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija 2023 m. balandžio 27 d. nutartimi pirmosios instancijos teismo nutartį paliko nepakeistą.

Kasaciniu skundu ieškovė prašo panaikinti pirmosios instancijos teismo nutartį ir apeliacinės instancijos teismo nutartį ir perduoti bylą nagrinėti pirmosios instancijos teismui. Kasacinis skundas grindžiamas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir CPK) 346 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytais kasacijos pagrindais.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš CPK 346 straipsnio 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų (CPK 346 straipsnio 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas). CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, kad kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliama teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui. Taigi, kasacinis skundas gali būti priimtas tik tuo atveju, jeigu jame nurodytas bent vienas kasacijos pagrindas, nustatytas CPK 346 straipsnyje, taip pat nurodyti išsamūs teisiniai argumentai, patvirtinantys nurodyto kasacijos pagrindo buvimą (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas).

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialiosios ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą, ir argumentuotai pagrįsti, kad šis teisės pažeidimas turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, taip pat kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą byloje, kurių faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuotai pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos praktikos. Tai daroma analizuojant apskustuose teismų sprendimuose išdėstytus teisinius motyvus ir juos lyginant su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota teisės taikymo ir aiškinimo praktika.

Ieškovė kasaciniame skunde nurodė šiuos argumentus:

1. Teismui nukrypo nuo kasacinio teismo praktikos dėl susitarimo ginčą perduoti spręsti arbitražui turinio aiškinimo.
2. Žemesnės instancijos teismams netinkamai taikė ir aiškino Komercinio arbitražo įstatymo (toliau – KAI) 11 straipsnio 1 dalį, CPK 296 straipsnio 1 dalies 9 punktą, Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – ir CK) 6.193 straipsnį, t. y. teismams netinkamai aiškino 2019 m. gegužės 27 d. Akcijų pirkimo – pardavimo sutarties ir 2021 m. liepos 2 d. akcininkų sutarties nuostatas bei tinkamai neįvertino šalių procesinio elgesio bylos nagrinėjimo pirmosios instancijos teisme metu. Žemesnės instancijos teismams padarė nepagrįstą išvadą, kad šalys vėlesne 2021 m. liepos 2 d. sutartimi pakeitė teisingumą, todėl plečiamai aiškino 2021 m. liepos 2 d. akcininkų sutarties nuostatas dėl teisingumo.
3. Kasacinis teismas savo praktikoje laikosi pozicijos, kad siekiant konstatuoti arbitražinio susitarimo sudarymą turi būti aiškus ir tikslus nukreipimas į dokumentą, kuriame yra arbitražinė išlyga. 2019 m. gegužės 27 d. Akcijų pirkimo – pardavimo sutartis nebuvo šalių pakeista sudarant susitarimą dėl nuorodų į kitus susitarimus, įskaitant 2021 m. liepos 2 d. akcininkų sutartį. Šių aplinkybių žemesnės instancijos teismams neįvertino ir dėl jų nepasisakė. Bylą nagrinėję teismai savo sprendimus grindė numanomos arbitražinės išlygos egzistavimu. Tokiu būdu teismams ne tik netinkamai taikė ir aiškino sutarčių aiškinimo taisykles, bet ir nepagrįstai išplėtė 2021 m. liepos 2 d. akcininkų sutartyje įtvirtinto arbitražinio susitarimo taikymą.
4. Žemesnės instancijos teismams netinkamai ir nepagrįstai plačiai taikė ir aiškino KAI 10 str. 2019 m. gegužės 27 d. sutartis neatitiktos arbitražinės išlygos formos reikalavimų, joje nebuvo jokių nuorodų į 2021 m. liepos 2 d. akcininkų susitarimą, tačiau žemesnės instancijos teismams šios aplinkybės nenustatė, tokiu būdu buvo išplėsta arbitražinės išlygos taikymo apimtis dėl ginčų, kylančių iš 2019 m. gegužės 27 d. sutarties.
5. Teismams, net ir nustatę arbitražinio susitarimo egzistavimo faktą, neįvertino, ar šiuo atveju nėra aplinkybių, kurios ginčo šalių nukreipimą į arbitražą daro negalimą.
6. Teismams nesivadovavo kasacinio teismo praktika, suformuota 2007 m. kovo 5 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. 3K-3-62/2007, 2013 m. spalio 2 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. 3K-3-431/2013, nuo jos nukrypo. Atsakovai savo veiksmais pripažino šio ginčo teisingumą pirmosios instancijos teismui ir atsisakė galimybės ginčą nagrinėti arbitraže. Šios aplinkybės žemesnės instancijos teismams neįvertino ir dėl jos nepasisakė.

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, skundžiamo teismo procesinio sprendimo motyvais ir jų pagrindais

padarytomis išvadomis, vertina, kad kasaciniame skunde nekeliamas teisės klausimų, atitinkančių CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus. Pažymėtina, kad kasaciniame skunde nepakanka nurodyti tik byloje keliamą teisės klausimą, tačiau yra reikalinga pagrįsti ypatingą jo svarbą vienodam teisės aiškinimui ir taikymui. Tačiau kasacinio skundo argumentai nepagrindžia, kad apeliacinės instancijos teismas netinkamai aiškino ir taikė skunde nurodytas teisės normas, kad toks šių normų aiškinimas turi esminės reikšmės vienodam teisės aiškinimui ir taikymui ir galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo priėmimui (CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punktą). Kasacinio skundo argumentais taip pat nepagrindžiamas nukrypimas nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos bei CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodyto kasacijos pagrindo egzistavimas.

Kasacinis skundas pripažintinas neatitinkančiu CPK 346 straipsnio ir 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakytina priimti (CPK 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktai).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais, 4 dalimi,

n u t a r i a :

Atsisakyti priimti kasacinį skundą ir grąžinti jį padavusiam asmeniui.
Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai Alė Bukaviniene

Virgilijus Grabinskas

Jūratė Varanaukaitė